

От изложеното дотук е ясно, че не всичко, създадено в чужбина, може да бъде причислено към емигрантската литература, както обикновено се приема. От значение се оказват подбудите, поради които авторите на конкретна творба се установяват в определен чуждестранен регион, мястото им в системата "прощаване-завръщане", хронологията на произведението в творческата биография на неговия създател. Затова мнението на Славейков за "отвъдните българи" дава основание да говорим и за "отвъдна литература", в която да включим литературните творби, създадени извън границите на Турция. Но тази класификация не дава представа за характера, насоките, подбудите за появата на тази литература. Затова, когато става дума за сътвореното в чужбина, трябва да имаме предвид географският паспорт на конкретното произведение, пряко свързано с биографията на неговия автор; литературният център, където е създадено; доколко и как е свързано със средата, в която се появява. Понятията "писател-емигрант", "емигрантска литература" са твърде ангажиращи и когато се дават на определен автор и литература е необходимо винаги да се има предвид дали този творец действително може да се възприеме като емигрант, каква е ориентацията на неговото творчество /дали е от "старата" или от "новата" емиграция, според определението на Ботев/, как то е свързано - тематично, идейно - с развойните тенденции на българската литература. Иначе подобна терминология губи своя смисъл и значение, превръща се във фразеология, която внася разноезичие в една система, в която всеки факт, явление, проява присъства със свой смисъл и значение и носи ясно и точно наименование.

1. Славейков, П. Р. Съчинения. Т. 5. С., 1980, с. 145; 2. Славейков, П. Р. Съчинения. Т. 6. С., 1980, с. 112; 3. Пак там, с. 226; 4. Пак там, с. 233; 5. Славейков, П. Р. Съчинения. Т. 7. С., 1980, с. 185; 6. Пак там, с. 150 - 151; 7. Славейков, П. Р. Съчинения. Т. 6. С., 1980, с. 233; 8. Каравелов, Л. Събрани съчинения. Т. 8. С., 1967, с. 295; 9. Пак там, с. 341.; 10. Пак там, с. 341; 11. Каравелов, Л. Събрани съчинения. Т. 4. С., 1966, с. 69; 12. Ботев, Хр. Събрани съчинения. Т. 2. С., 1976, с. 121 - 122, к. м; 13. Пак там, с. 10; 14. Ботев, Хр. Събрани съчинения. Т. 3. С., 1976, с. 191.

ОБЩЕСТВЕНО-КУЛТУРНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ПРЕЗ ВЪЗРАЖДАНЕТО - БЪЛГАРСКАТА ТРАДИЦИЯ

Дойно Дойнов

Гражданското общество - онова, което развитите нации изградиха в модерната епоха очевидно че няма алтернатива и в бъдещия 21 век. Демокрацията бе приета като глобален модел на политическа организация, но все още малко от държавите са прилично демократични. То не само не се оспорва от политиките и прогностиките, не само не се влияе от огромните предизвикателства, които бъде-